

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR EKSENİNDE KONYA

GİZEM ERİM

Araştırma Raporu

Ekonomik Araştırmalar ve Proje Müdürlüğü

KONYA
Şubat 2018
www.kto.org.tr

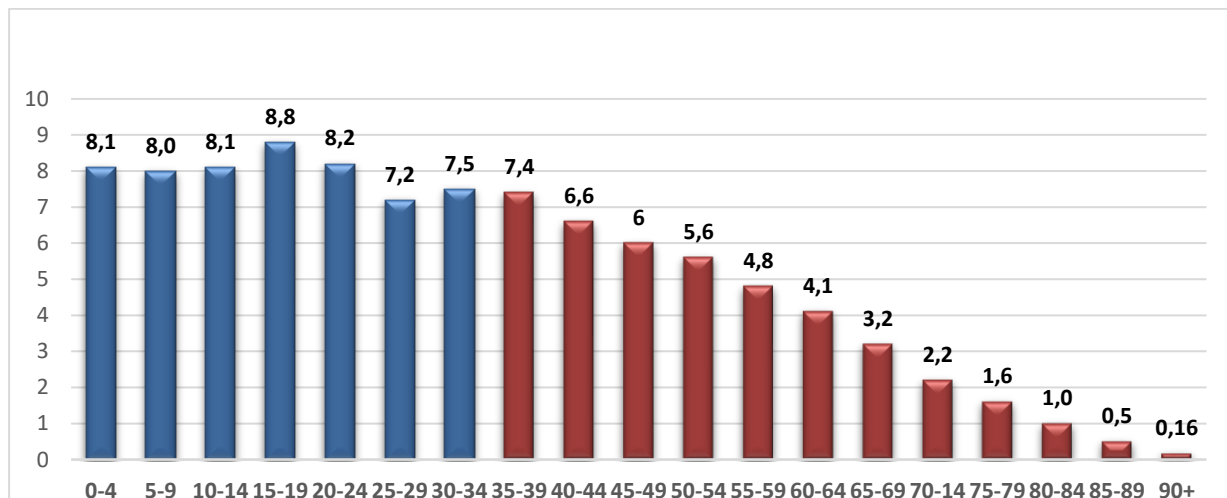
1. KONYA'NIN YATIRIM ORTAMI

Konya hem Türkiye'nin hem de İç Anadolu Bölgesi'nin tarım, ticaret, sanayi ve turizm gibi alanlarda öne çıkan bir cazibe merkezidir. Bölgedeki diğer illere lokomotif görevi yapan ve ülke ekonomisine önemli katkılarda bulunan bir üretim üssü olarak Konya, özeld bölgeye genelde de ülkeye önemli katkılar sağlamaktadır.

Konya 38.873 km² toprak alanı ile ülkemizin en büyük şehridir. 2.180.149 nüfusu ile Türkiye'nin 7. büyük şehri olan Konya, Türkiye nüfusunun %2,7'sini oluşturmaktadır. Nüfusun 1.081.718'ini erkek ve 1.098.431'ini ise kadınlar oluşturmaktadır. Yüzde olarak dağılımına bakıldığında ise nüfusun %49,62'si erkek, %50,38'i kadındır.

Grafik 1: Konya Nüfus Yaş Grubu Grafiği (%)

Kaynak: TURKSTAT

Konya’da yatırım ortamını çekici kılan bazı etkenler mevcuttur. Konya gerek nüfusu gerekse de yüzölçümü ile öne çıkan illerden biridir. Ayrıca nüfusun %55,9’u 35 yaş altındadır. Diğer yandan çocuk nüfusunun oranı %24,2 ve genç nüfusun oranı %24,2’dir. Bu da Konya’da doğrudan yabancı yatırımlar için uygun ortamın oluşmasına katkı sağlamaktadır.

Konya, benzer yapıdaki illerden farklı sanayi yapısına sahiptir. Konya’da diğer illerden farklı olarak aynı anda birçok alanda faaliyet gösteren sektörler bir arada bulunmaktadır. Bu da dönemsel gelişmelere ve değişimlere uyum sağlamak konusunda Konya’yı avantajlı duruma getirmektedir.

Türkiye’nin merkezi konumunda yer alan Konya, ulaşım imkanları bakımından çok avantajlı bir yerde bulunmaktadır. Konya, ülkemizin ana ulaşımını sağlayan doğu-batı ve kuzey-güney yönlerinde uzanan karayolu bağlantılarının birleştiği bir kesişim noktası konumundadır. Bununla birlikte Konya demiryolu uzunluğunda ise Türkiye’de ikinci şehir konumundadır.

Konya, istihdam anlamında ve ülke ekonomisine sağladığı katma değer ile Türkiye’nin önem atfedilen illerinden birisidir. Sahip olduğu 4 milyon hektar tarım arazisi ile 2,27 milyon hektar alanda tarım yapılmaktadır.

Yabancı yatırımcının Konya’yı tercih etme sebepleri; lojistikten yatırım yerine, pazar erişim kolaylığından beşerî özelliklere kadar birçok neden sayılabilmektedir.

Şekil 1: Konya’da Yatırım Ortamını Çekici Kılan Unsurlar

Kaynak: kto.org.tr

Yabancı yatırımcının Konya'yı tercih etme sebepleri ve Konya'nın bünyesinde bulundurduğu özelliklere genel olarak bakılacak olursa:

- Konya coğrafi konumu itibarıyla Konya'nın merkezinde yer almakta ve karayolu, demiryolu ve havayolu bağlantılarıyla lojistik bir merkez olma potansiyeli taşımaktadır.
- Konya, başkente ve diğer bölgelere yakınlığı sebebiyle stratejik bir noktada bulunmaktadır.
- Konya, ihracatında deniz yolu açısından daha çok Mersin'i tercih etmektedir. Bunun nedeni ise, Mersin Limanı'nın coğrafi açıdan en yakın il olmasından kaynaklanmaktadır.
- Yüzölçümü, geniş, düz ve ucuz arazi çeşitliliği ile ferah bir bölge olması şehri spesifik hale getirmektedir.
- Konya; Irak, Cezayir, İran, Suudi Arabistan ve Mısır gibi Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkeleri ile yapılan ticaret rakamlarında önemli bir şehirdir.
- Konya, tarımsal ve hayvansal ürün üretiminde önde gelen şehirlerden biridir.
- Konya hayvancılık konusunda uygun girdi fiyatları, sektöre yönelik üretim gerçekleştiren firma çeşitliliğini bünyesinde barındıran bir şehirdir.
- Tarımsal üretim ve ürün çeşitliliği bölgede gelişmiştir. Bu sebeple Konya, tarım alet ve makineleri sektöründe lider konumundadır. Ayrıca uzmanlık ve ucuz yedek parçaya erişim imkânı bulunmaktadır.
- Konya'da bulunan mesleki okullar ve 4 üniversite ile birlikte mesleki eğitim ve üniversite öğrencisiyle birlikte Konya, kalifiye işgücünü bir arada bulabilme imkânı sağlamaktadır.
- Konya nüfusunun yarısının 35 yaş altında ve üçte birinin 18 yaş altında olması, genç ve dinamik bir şehir potansiyeli ile şehri yabancı yatırımlar noktasında önemli bir konuma getirmektedir.

2. TÜRKİYE-KONYA İLE İLGİLİ YABANCI SERMAYE İSTATİSTİKLERİ

2017 yılında Aralık-Ocak döneminde 964 anonim, 5.767 limited şirket bulunmaktadır. Ortak olunan şirketlerin toplam sermayesi 10 milyar TL olarak gerçekleşirken, ortak olunan şirketlerdeki yabancı sermaye toplamı 5,6 milyar TL'dir. Ortak olunan şirketlerin toplam sermayesi içerisinde yabancı sermayenin oranı anonim şirketlerde %52,32, limited şirketlerde %80,52 ve %55,03'tür.

Tablo 1: 2017 Ocak- Aralık Döneminde Kurulan Yabancı Sermayeli Şirketlerin Genel Görünümü

	Anonim	Limited	Genel Toplam
Sayı	964	5.767	6.731
Ortak Olunan Şirketlerin Toplam Sermayesi (TL)	9.215.543.810	981.425.500	10.196.969.310
Ortak Olunan Şirketlerdeki Yabancı Sermaye Toplamı (TL)	4.821.452.243	790.256.820	5.611.709.063
Yabancı Sermaye Oranı (%)	52,32	80,52	55,03

Kaynak: Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi

2016 yılında, Türkiye’de uluslararası yatırım bakımından üç sektör öne çıkmaktadır. Bunlar; 1,7 milyar dolar ile imalat, 1,7 milyar dolar ile finans-sigorta ve 740 milyon dolar ile enerji sektörleri olmuştur. Yani uluslararası doğrudan yatırımların %59’u imalat, finans-sigorta ve enerji sektörlerinden gerçekleşmiştir. Diğer yandan geçen yıllara kıyaslandığında bu üç sektörde de azalışlar yaşanmıştır. Buna göre imalat sektöründe %60, finans sigorta sektöründe %52, enerji sektöründe ise %45 azalış meydana gelmiştir.

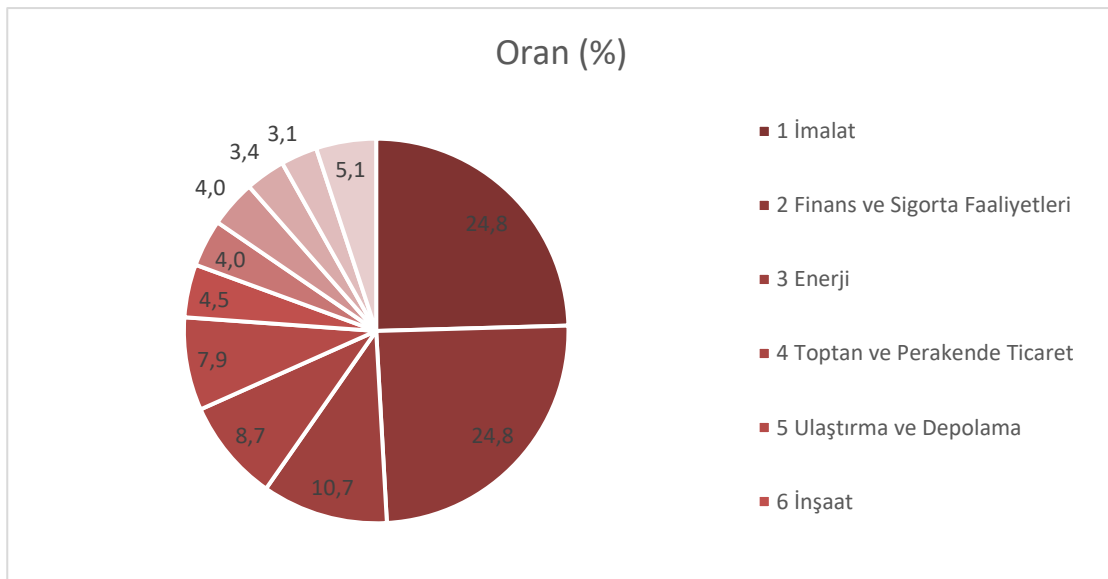
Tablo 2: Sektörler Göre Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişleri-2016 (Milyon Dolar)

Sıra	Sektör	Sermaye Girişi	Oran (%)
1	İmalat	1.711	24,8
2	Finans ve Sigorta Faaliyetleri	1.705	24,8
3	Enerji	740	10,7
4	Toptan ve Perakende Ticaret	602	8,7
5	Ulaştırma ve Depolama	544	7,9
6	İnşaat	308	4,5
7	Gayrimenkul Faaliyetleri	277	4,0
8	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	273	4,0
9	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	235	3,4
10	Madencilik ve Taşocakçılığı	216	3,1
	Diğer	349	5,1
Toplam		6.888	100,0

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, TCMB

2016 yılında sektörlere göre doğrudan yatırım girişlerinin dağılımı daha iyi görebilmek için aşağıdaki grafiği incelemek yerinde olacaktır:

Grafik 2: Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişinin Sektörel Dağılımı (2016)

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, TCMB

2016 yılı sonu itibarıyla Türkiye’de 54.038 yabancı sermayeli firma aktif olarak bulunmaktadır. Konya 249 firma ile Türkiye genelinde 15. sırada yer almaktadır. Ekonomi Bakanlığı verilerine göre 2016 yıl sonu itibarıyla Konya’da toplam 249 yabancı sermayeli firma faaliyet göstermektedir.

Tablo 3: Yabancı Sermayeli Firmaların İllere Göre Dağılımı (2016)

SIRA	İL	FİRMA SAYISI
1	İSTANBUL	32.818
2	ANTALYA	5.010
3	ANKARA	2.966
4	İZMİR	2.435
5	MERSİN	1.753
6	MUĞLA	1.616
7	GAZİANTEP	1.262
8	HATAY	769
9	BURSA	677
10	AYDIN	657
11	KOCAELİ	563
12	ADANA	392
13	YALOVA	320
14	SAKARYA	255
15	KONYA	249
	DiĞER	2.296
TOPLAM		54.038

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

2017 yılında Konya’da kurulan ve kapanan şirket istatistiklerinin yıllara göre dağılımı aşağıdaki tabloda detaylarıyla gösterilmiştir. Kurulan şirket ve kooperatif sayısı 2017 yılında 1.468 olmuştur. Buna göre kurulan şirket sayısında bir önceki yıla göre %15,6 artış; kurulan kooperatif sayısında bir önceki yıla göre %7,1 oranında artış; gerçek kişi ticari işletme sayısında %4,8 oranında bir azalış meydana gelmiştir.

Kapanan şirket sayısı bir önceki yıla göre %37,4 oranında artmış olup kapanan kooperatif sayısı %4,9 ve kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı %12,6 oranında azalış göstermiştir.

Tasfiye edilen şirket sayısı bir önceki yıla göre %6,9 oranında ve tasfiye edilen kooperatif sayısı %47,7 oranında azalış göstermiştir.

Tablo 4: Konya’da Kurulan ve Kapanan Şirket İstatistikleri Birikimli (2014-2017)

YILLAR	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	Şirket	Koop.	Ger.Kişi Tic. İşl.	Şirket	Koop.	Şirket	Koop.	Ger. Kişi Tic. İşl.
2017	1.438	30	772	147	35	202	58	325
2016	1.243	28	811	158	67	147	61	372
2015	1.369	27	932	150	80	182	125	333
2014	1.156	52	1.574	209	96	229	97	435

Kaynak: TOBB

Ekonomi Bakanlığı verilerine göre 2016 yılsonu itibarıyla Konya’da toplam 249 yabancı sermayeli firma faaliyet göstermektedir. Yabancı sermayenin ülkelere dağılımına baktığımızda ise Suriye, Almanya ve Irak’ın başı çektiği görülmektedir. Suriye 46 firmayla birinci, Almanya 30 firmayla ikinci ve Irak 22 firmayla üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 5: Konya’da Faaliyet Gösteren Yabancı Sermayeli Firmaların Ükelere Göre Dağılımı (2016)

ÜLKE	ÜLKE BAŞINA FİRMA SAYISI	TOPLAM FİRMA SAYISI
Suriye	46	46
Almanya	30	30
Irak	22	22
İran	11	11
Hollanda	10	10
İngiltere	9	9
Kazakistan	8	8
Avusturya, Azerbaycan, Çin, Danimarka, Filistin, İspanya, İtalya, Libya	6	48
ABD, Fas, Suudi Arabistan	5	15
Afganistan, Cezayir, Fransa	4	12
İsveç, Romanya, Rusya, Ukrayna	3	12
Birleşik Arap Emirliği, Gürcistan, Kuveyt, Mısır, Moldova, Özbekistan, Yemen	2	14
Türkmenistan, Bulgaristan, Hindistan, Lüksemburg, İsviçre, Nijerya, Bangladeş, Arnavutluk, İsrail, Kırgızistan, Makedonya, Ürdün	1	12
TOPLAM		249

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı; Konya Ekonomi Raporu

Tablo 6: Konya’da Yabancı Sermayeli Üretici Firmalar

Sıra No	Ünvanı	Ülkeler
1	ALPLA PLASTİK SANAYİ VE TİCARET LTD.ŞTİ. KONYA ŞUBESİ	Avusturya (%11), Almanya (%99,89),
2	ANADOLU EFES BİRACILIK VE MALT SAN.A.Ş. ÇUMRA ŞUBESİ	İsviçre (%24),
3	CHERRY VALLEY GIDA SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ EREĞLİ/KONYA ŞUBESİ	İtalya (%70),
4	EFOR YEM PREMİKS SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	İspanya (%100),
5	KONYA ÇİMENTO SANAYİİ A.Ş.	Fransa (%81,88),
6	LARK GIDA AMBALAJ İNŞAAT SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	Irak (%100),
7	POLMOT MOTOR MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	İtalya (%50),
8	SEMA KONSERVECİLİK İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	İtalya (%50), İtalya (%50),
9	SERIOPLAST AMBALAJ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	İtalya (%100),
10	UNILEVER SANAYİ VE TİCARET TÜRK A.Ş. KONYA ALGİDA FABRİKASI ŞUBESİ	Hollanda (%99,98),

11	UNILEVER SANAYİ VE TİCARET TÜRK A.Ş. KONYA TEMİZLİK VE KİŞİSEL BAKIM ÜRÜNLERİ FABRİKASI ŞUBESİ	Hollanda (%99,98),
12	İPRAGAZ ANONİM ŞİRKETİ KONYA ŞUBESİ	Hollanda (%100),

Kaynak: TOBB

Yukarıdaki tabloda da görüleceği üzere Konya'da faaliyet gösteren 11 tane yabancı sermayeli üretici firma bulunmaktadır. Konya'da yatırım yapan firmalar ve bu firmaların ülke payları tabloda görülmektedir.

Yabancı sermayenin yaptığı yatırımlara bakıldığında, Konya 2016 yılında Türkiye'nin ihracat yaptığı hemen hemen bütün sektörlerde yabancı sermayeli firma bulunmaktadır. Özellikle imalat sanayinde başı çeken konumunda olan Konya, 24 farklı sektör ve alt sektörde yabancı sermayeli firma bulundurarak uluslararası yatırımlar noktasında güven vermektedir.

Tablo 7: Konya'da Faaliyet Gösteren Yabancı Sermayeli Firmaların Sektörel Dağılımı

SEKTÖR	Firma Sayısı
Eğitim Hizmetleri	1
Elektrik, Gaz ve Su	7
Gayrimenkul, Kiralama ve İş Faaliyetleri	16
İmalat Sanayi	24
<i>Motorlu Kara Taşıtı İmalatı</i>	3
<i>Ana Metal Sanayii</i>	3
<i>B.Y.S. Makine ve Teçhizat İmalatı</i>	2
<i>Gıda Ürünleri ve İçecek İmalatı</i>	2
<i>Basım ve Yayımlar; Plak, Kaset vb. Kayıtlı Medyanın Çoğaltılması</i>	2
<i>Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı</i>	2
<i>Tekstil Ürünleri imalatı</i>	2
<i>Makine ve Teçhizatı Hariç; Metal Eşya Sanayii</i>	2
<i>Mobilya İmalatı; B.Y.S. Diğer İmalat</i>	2
Diğer	4
İnşaat	17
Gayrimenkul, Kiralama ve İş Faaliyetleri	16
Ulaştırma, Haberleşme ve Depolama Hizmetleri	12
Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri	2
Toptan ve Perakende Ticaret	157
Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler	3
Diğer Toplumsal, Sosyal ve Kişisel Hizmet Faaliyetleri	1
Toplam	249

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

KAYNAKÇA

<https://www.nufusu.com/il/konya-nufusu>

<http://www.kto.org.tr/konyada-yatirim-ortami-451s.htm>

[MEVKA, Konya Yabancı Sermayeli Firmalar Toplantı Raporu, 2018.](#)

<https://www.tobb.org.tr/BilgiErisimMudurlugu/Sayfalar/KurulanKapananSirketistatistikleri.php>